

DX-KUUNTELUN OPAS

TIETOTEOS

DX-kuuntelun opas

Arvosteluja

Sitä voi todella suositella jokaisen DX-kuuntelijan kirjastoon . . . sellaista DX-kuuntelijaa ei varmasti löydy, jolla ei olisi uutta opittavaa siitä.

(DX-Kuuntelija)

Yleisen DX-tietouden ja asemia koskevien tietojen lisäksi kirjassa käsitellään DX-kuuntelun teknistä puolta sekä teoriassa että käytännössä. Esitys on selkeää ja helppotajuista . . .

Kirja on valtaisasta perusteellisuudestaan huolimatta hyvin jäsennetty ja täten myös helppo ja kiintoisa luettava. (Elektrooniikkauutiset)

Erittäin perinpohjaisissa artikkeleissa käsitellään kaikkea yleisradiokuunteluun liittyvää, alkaen kansainvälisestä pikatiedotusliitosta ja radio-
taajuuksien jaosta tekniikan kautta eri maanosien erikoisuuksiin. Artikkelien lopussa seuraa vielä täydellinen kirjallisuusluettelo niitä varten, jotka mahdollisesti haluaisivat tietää asioista vielä enemmän . . .

WRTH:n lisäksi tämä opus puolustaa paikkaansa jokaisen radioaseman kirjahyllyssä.

(Radiosähköttäjä).

DX-KUUNTELUN OPAS

Jarkko Arjatsalo · Sven-Erik Hjelt
Esa J. Hänninen · Timo H. Kajamaa
Jukka Kivi · Gunhard T. Kock
Jorma Mäntylä · Kai O. Nieminen
Erkki Paatero · Seppo J. Pirhonen
Simo S. Soininen · Pentti Stenman
Jyrki K. Talvitie · Rainer Weurlander

Toimittaneet

Timo H. Kajamaa ja Pentti Stenman

Taitto

Pentti Stenman

Kansi

Eija Suhonen

Kieliasun tarkastus

Ilkka Helastie

Copyright 1972 by Tietoteos.

ISBN 951 — 9035 — 01 — X

Forssa 1972

Forssan Kirjapaino Oy

Sisällysluettelo

<i>Esipuhe</i>	5
1 <i>Mitä DX-kuuntelu on</i>	7
DX-kuuntelu harrasteena 8. Hän on DX-kuuntelija 8. Ensi askeleet 10.	
2 <i>Radioasemien maailma</i>	12
Kansainvälinen pikatiedotusliitto 12. Radiotaajuuksien jako 12. Taajuuden rekisteröiminen 13. Tulevaisuuden näkymiä 18. Radioasemien lähetyssajat 19. Aikajärjestelmät 20. Eri tyyppiset asemat 24. Piraateista ja häirintälähetmistä 26. Tällainen on radioasema 26.	
3 <i>Yleisradiotoiminnan historiaa</i>	31
Langattoman kehitys 31. Puhekokeiluista yleisradioon 32. Yleisradiotoiminta leviää 33. Yleisradion tulevaisuudennäkymiä 36. Suomen yleisradiotoiminnan historiaa 36.	
4 <i>Kotivastaanottimet</i>	40
Tavalliset matkaradiot 40. Erikoismatkaradiot 41. Tavalliset kotiradiot 41	
5 <i>Liikennevastaanottimet</i>	44
Tekninen rakenne 44. Sähköiset komponentit 47. Ominaisuudet 49. Taajuusasteikon kalibrointi 51.	
6 <i>DX-vastaanottimen hankinta</i>	53
Minkä hintainen vastaanotin? 53. Käytetty vastaanotin 53.	
7 <i>Nauhoittimet</i>	55
Nauhannopeudet 55. Toisto aika 55. Nauhalaadut 56. Nauhoittimien huolto 56. Nauhoittaminen ja nauhasto 57. Nauharaportti 58.	
8 <i>Antennit</i>	59
Antennin merkityksestä 59. Antennialan perustietoa 61. Tärkeimmät antennityypit 65.	
9 <i>Kuuluvuuteen vaikuttavat tekijät</i>	71
Radioaseman ominaisuudet 72. Vastaanotto paikan ominaisuudet 74.	
10 <i>Radioaaltojen eteneminen</i>	76
Etenemisen perusteet 76. Ionosfäärin synty ja rakenne 78. Ionosfäärin häiriöt ja auringon aktiivisuus 80. Lähetystaajuuden merkitys 81. Huojunta (fading) 83. Radiokelien ennustaminen 83.	
11 <i>Kelien säännölliset vaihtelut</i>	85
Ulkomaanlähetyssasemat 85. Valoisat ja pimeät reitit 86. Talvi 87. Kevät ja syksy 89. Kesä 90. Koska kuuluu parhaiten 91.	
12 <i>Radioaseman tunnistaminen</i>	93
Miten 93. Vaikeudet 94. Outo kieli 94. Huono kuuluvuus 94. Normaalista poikkeava asemakuulutus 94. Takertuminen väärään sanaan 94. Lainatut ohjelmat 95.	

13	<i>DX-kuuntelija salapoliisina</i>	96
	Asematyyppi 96. Lähetyskieli 96. Aikamerkit 97. Tyypilliset ohjelmat 97. Hallintoyksiköiden nimet 97. Mainokset 97. Rahayksiköt 97. Säätiödotukset 98. Uutiset 98. Puhelinnumerot ja kadunnimet 98. Iskulauseet 98. Kuulutetut taajuudet 98. Posti kulkee 98. »Totuuden hetki» 99. DX-kokemus 99.	
14	<i>Kielet tunnistamisen apuna</i>	101
	Englanti 101. Espanja 102. Ranska 102. Portugali 103. Arabia 103. Persia 103. Turkki 103. Keski-Aasian kielet 103. Intian niemimaan kielet 103. Kiina 104. Vietnam 104. Thai, laos, khmer, burma 104. Japani 104. Korea 104. Indonesia ja malaiji 104. Pidginenglanti 104. Suaheli 105.	
15	<i>Kuunteluraportti</i>	106
	Ulkomaanlähetysten raportointi 106. Lisähuomautuksia 109. Paikallis- ja kotimaanlähetykset 110. Paikallisaseman raportin kirjoittaminen 111. Lähetekirje 114. Liitteet 116. Raportin lähettäminen 116. Jäikö QSL tulematta? 117.	
16	<i>Kuuluvuuden arvostelu</i>	119
	SINPO 119. Muita kuuluvuuden ilmoittamisjärjestelmiä 121. Kuuluvuuden arviointi ja radioasema 121.	
17	<i>QSL:t ja niiden säilytys</i>	124
	QSL-materiaali 124. Materiaalin jakoperusteita 124. Säilytyspaikkoja 125. QSL-kansioista 126. Mikä on QSL 127.	
18	<i>Erikoistumisesta</i>	129
19	<i>Iberia</i>	131
20	<i>Afrikka</i>	133
	Ohjelmat 133. Kelit 134.	
21	<i>Aasia ja Oseania</i>	136
	Lähi-Itä 137. Etu-Intia 137. Kaakkois-Aasia 138. Neuvostoliitto 139. Kiina 139. Japani ja Korea 140. Oseania 140.	
22	<i>Jenkit</i>	142
	Jenkkienviehistys 142. Kodikkaista pikkuasemista suurkaupunkien mummittiasemiin 142. Tunnistaminen 144. Raportin teko 144. FCC Rules 145. Asemaluettelaita 146.	
23	<i>Latinalainen Amerikka</i>	147
	Lattariasemat 147. Ohjelmisto 148. Kuuluvuus ja raportointi 149.	
24	<i>Keskiaaltokuuntelu</i>	151
	Keskiaaltokelit 151. Iberia, Afrikka ja Lähi-Itä 153. Aasia 155. Pohjois-Amerikka 155. Keski- ja Etelä-Amerikka 157.	
25	<i>Televisio-DX</i>	158
	TV-signaalien eteneminen 158. Kielten ennustaminen 160. Vastaanottimet 161. Antennit 162. Raportointi 164.	
26	<i>Muita mahdollisuuksia</i>	165
27	<i>Kohti huippuharvinaisuuksia</i>	167
	Kolme kovaa koota 167. Tietojen hankinta 168. Käytännön järjestelyjä 169. Kielten tarkkailu 169. Heikon aseman havaitseminen 170. Välineiden vaatimukset 171.	
28	<i>DX-järjestöjä meillä ja muualla</i>	172
	DX-toiminnan alku 172. Yhdistystoiminnan tarve 172. DX-toiminnan levinneisyys 173. DX-kuuntelu Pohjoismaissa 174. DX-yhdistysten yhteistoimintaa 175. Suomen DX-historiaa 175. Osoitteita 176. DX-järjestö ja sen jäsen 176. Tällainen on Suomen DX-Liitto 177.	
29	<i>DX-lyhenteitä</i>	179
30	<i>DX-kuuntelun termejä</i>	182
31	<i>Hakemisto</i>	185

Esipuhe

Radiovastaanotinta voi käyttää monin tavoin. Tämä kirja perehdyttää yhteen tapaan: ulkomaisten yleisradioasemien kuunteluun määrätietoisen harrasteena. Tämä toiminta — DX-kuuntelu — on jo Suomessakin saanut vankan jalansijan alan yhdistystoiminnan tukemana. Tämä siitä huolimatta, että ensimmäinen harrastetta esittelevä kirja, englannin kielestä suomennettu Richard Woodin ”Lyhytaaltojen Maailma” ilmestyi markkinoillemme vasta vajaa vuosi sitten.

DX-kuuntelun oppaassa päähuomio on seikoissa, joiden on havaittu olevan tärkeitä tai aiheuttavan suurimpia vaikeuksia suomalaiselle DX-kuuntelijalle. Suhteellisen laajasti on käsitelty eräitä meillä suosittuja DX-kuuntelun erikoisaloja sekä radioaseman tunnistamiseen ja kuunteluraportin tekoon liittyviä asioita.

Sisällön 28 lukua jakautuvat kahdeksaan pääosaan. Ensimmäinen luku esittelee suppeasti DX-kuuntelun perusteita, ja se on tarkoitettu nimensä mukaisesti lyhyeksi vastaukseksi kysymykseen ”Mitä DX-kuuntelu on?”. Kaksi seuraavaa lukua esittelevät yleisesti DX-kuuntelijan vastapuolta, radioasemaa erityisesti harrasteemme kannalta. DX-kuuntelun välineistöä sekä laitteiden ominaisuuksia käsitellään luvuissa 4—8, ja seuraavat kolme lukua perehdyttävät radioaseman kuuluvuuteen ja ke-

leihin. Kuullun radioaseman tunnistamista käsitellään luvuissa 12—14 ja kuunteluraportin tekemistä sekä QSL:iä luvuissa 15—17. DX-kuuntelija joutuu ennemmin tai myöhemmin syventymään johonkin DX-kuuntelun erikoisalaan; eri mahdollisuuksia esitellään seuraavissa luvuissa (18—27). Kirjan viimeinen luku esittelee DX-kuuntelun järjestötoimintaa, jolla on harrasteessa hyvin keskeinen asema.

Tätä kirjaa voidaan pitää eräänlaisena DX-kuuntelun keskitason oppaana. Toisin sanoen *DX-kuuntelun oppaasta* on eniten hyötyä DX-kuuntelijalle, jolle harraste on vielä uusi tai joka on jo päässyt hyvään alkuun. Kokeneelle ”DX-ketulle” kirjan tekstin esittämät asiat lienevät ainakin osittain tuttuja, sillä laajempi käsittely olisi paisuttanut kirjaa suhteettomasti. Useiden lukujen lopussa olevista kirjallisuusluetteloista on toivottavasti apua haluttaessa perehtyä asioihin vielä syvällisemmin.

Tämä kirja on neljäntoista kirjoittajan työn tulos lähes kahden vuoden ajalta, sillä käsikirjoitusta alettiin tehdä kesällä 1970. Kirjan suunnittelutyö alkoi jo 1960-luvun lopussa Suomen DX-Kuuntelijat ry:n piirissä, jonka jäseniä kaikki kirjoittajat ovat. Haluamme kiittää kirjoittajia ja muita, joiden työpainosta ja asiantuntemusta ilman tämä opas ei olisi toteutunut.

Toimittajat